

INHOUDSOPGAVE

1	DE BRANDVERZEKERING EN AANVERWANTE RISICO'S	1
1.1	BRAND EN AANVERWANTE RISICO'S	1
1.2	STORM EN HAGEL, SNEEUW EN IJSDRUK	1
1.3	WATERSCHADE	1
1.4	GLASBREUK	1
1.5	BURGERLIJKE AANSPRAKELIJKHEID GEBOUW	2
1.6	DIEFSTAL	2
1.7	NATUURRAMPEN	2
1.8	ONRECHTSTREEKSE VERLIEZEN	3
1.9	BEDRIJFSSCHADE	3
1.10	VERHAAL VAN DERDEN	4
1.11	AANSPRAKELIJKHEID HUURDER EN EIGENAAR	5
1.11.1	<i>De contractuele aansprakelijkheid van de huurder</i>	5
1.11.2	<i>Extracontractuele aansprakelijkheid van de huurder</i>	8
1.11.3	<i>Aansprakelijkheid van de eigenaar t.o.v.de huurder</i>	9
1.11.4	<i>Welke zijn de risico's voor de huurder bij verhaalsafstand?</i>	10
1.11.5	<i>Verfraaiingen door de huurder aangebracht</i>	12
1.12	BEPALING VAN DE VERZEKERDE BEDRAGEN (EVENREDIGHEID, RASTER, EERSTE RISICO)	14
1.13	ONDERSCHIED TUSSEN EENVOUDIGE RISICO'S EN SPECIALE RISICO'S	15
1.14	SCHADEREGELING	15
2	VERZEKERINGEN BURGERLIJKE AANSPRAKELIJKHEID	16
2.1	DE MORELE AANSPRAKELIJKHEID	16
2.2	EXTRACONTRACTUELE AANSPRAKELIJKHEID (ART 1382 B.W. EN VOLGENDE)	16
2.3	CONTRACTUELE AANSPRAKELIJKHEID	18
2.4	DE STRAFRECHTELIJKE AANSPRAKELIJKHEID	19
2.5	ARTIKEL 544 B.W.	20
2.6	OBJECTIEVE AANSPRAKELIJKHEID	21
2.7	B.A. PRIVE LEVEN - FAMILIALE	21
2.8	B.A. UITBATING, B.A. NA LEVERING, PRODUCTENAANSPRAKELIJKHEID, TOEVERTROUWD GOED	22
2.8.1	<i>B.A. uitbating</i>	22
2.8.2	<i>B.A. na levering</i>	23
2.8.3	<i>Productenaansprakelijkheid</i>	23
2.8.4	<i>Toevertrouwd goed</i>	24
2.9	B.A. BEROEP	25
2.10	OBJECTIEVE AANSPRAKELIJKHEID NA BRAND OF ONTPLOFFING	25
2.11	B.A. DIVERSEN	26
2.12	SCHADEREGELING	26
2.13	BEGRENZING VAN DE WAARBORG IN DE TIJD	27
2.14	INTERNATIONALE WAARBORG BEDRIJFSAANSPRAKELIJKHEID	28
2.14.1	<i>Noord Amerika</i>	28
2.14.2	<i>Nieuwe richtlijn: enkel schade bewijzen</i>	29
2.14.3	<i>Tariefelementen:</i>	29
2.14.4	<i>Recall en Product Integrity polissen</i>	29

1 DE BRANDVERZEKERING EN AANVERWANTE RISICO'S

De brandverzekering is samen met de levensverzekering ongetwijfeld een van de eerste verzekeringen die massaal aan het grote publiek werden aangeboden. Reeds voor de autoverzekering ontstonden er vormen van solidariteit bij branden en werden er verzekeringen afgesloten tegen de ramp van het vuur.

1.1 BRAND EN AANVERWANTE RISICO'S

De hedendaagse brandverzekeringen bevatten veel meer waarborgen dan het enkele risico van brand. Ook de wetgever heeft zich hier ingelaten met wat minimaal in een brandpolis moet opgenomen worden. Over het algemeen bevat een moderne brandpolis in zijn basisafdeling brand de volgende waarborgen: brand, ontploffing en implosie, rechtstreekse blikseminslag, rook of roet, aanraking door voertuigen of luchtvaartuigen, vandalisme, elektrocutie van dieren, het elektriciteitsrisico, de materiële beschadigingen aan het gebouw bij diefstal, schade ten gevolge van arbeidsconflicten (verplicht), schade door temperatuurwijziging in een koeltoestel...

1.2 STORM EN HAGEL, SNEEUW EN IJSDRUK

Deze waarborg heeft in de loop der jaren een enorme ontwikkeling gekend, daar waar aanvankelijk de waarborg een toemaatje was aan de polis met een beperkte tussenkomst tot 10% van het verzekerd bedrag, en een regeling in werkelijke waarde, kan er nu toch vaak gesproken worden van een zeer ruime waarborg. Ook in deze waarborg heeft de wetgever een aantal verplichtingen opgelegd. De waarborg moet immers in alle polissen eenvoudige risico's opgenomen worden, en de toegelaten uitsluitingen staan vermeld in het betrokken K.B.

1.3 WATERSCHADE

Elke maatschappij bepaalt haar eigen voorwaarden, ook in deze waarborgafdeling kunnen nogal wat verschillen ontstaan. Doorgaans zijn altijd verzekerd: het toevallig wegvloeien van water door breuk van de installaties, insijpeling van water door het dak.. Komen meestal ook voor in de afdeling waterschade: water uit een aquarium, schade door waterbed, wegvloeien van stookolie, herstellen van de defecte leidingen. Verschillen ontstaan meestal bij de volgende uitbreidingen:

waterschade via insijpeling door de muren, grondwater in kelders door accidenteel gebeuren.

Zowel de schade door het water als de bijkomende kosten kunnen vergoed worden. Bijkomende kosten zijn oa: opzoeken van het lek, openen en dichten van vloeren en wanden, herstel defecte leidingen.

1.4 GLASBREUK

De waarborg behelst het toevallig breken van ruiten, spiegels, maar meestal ook van plastieken panelen. Soms ook het ondoorzichtig worden van isolerend glas, de vitro-ceramische platen, ruiten van uitstalkasten en installaties, schade aan tuinserrés, en de schade veroorzaakt aan goederen door het gebroken glas ...

Gewone krassen en afschilferingen van het glas kunnen niet verzekerd worden.

Sommige maatschappijen verzekeren ook de opschriften die op het glas werden aangebracht (vooral in handelszaken)

Zelfs wanneer het glas gebroken wordt door vandalen of met kwaad opzet is er waarborg voor de verzekerde indien hij het slachtoffer is van dergelijke daden.

1.5 BURGERLIJKE AANSPRAKELIJKHEID GEBOUW

De extracontractuele aansprakelijkheid van de verzekerde volgens art 1382 en volgende. De bedragen van de verzekering zijn hier wettelijk bepaald op minstens 500 miljoen lichamelijke schade en 25 miljoen materiële schade aan index 119.64. Deze verzekerde bedragen staan volledig los van het bedrag dat verzekerd is voor de inhoud, of het gebouw dat in de polis wordt omschreven.

Er is een overlapping met dezelfde waarborg in de polis familiale verzekering, maar dit is dan enkel voor die woning die door de verzekerde zelf bewoond wordt. Voor gebouwen die verhuurd worden heeft de eigenaar er alle belang bij om in zijn brandverzekering de waarborg BA gebouw op te laten nemen.

1.6 DIEFSTAL

Deze waarborg behelst zowel de vergoeding van gestolen goederen als de schade door dieven aangebracht en vaak ook de kosten voor expertise van de schade.

Wat betreft de verzekerde bedragen is er veel verschil tussen de polisvoorwaarden. Vooral betreffende bedragen voor juwelen, waarden, geld, worden er beperkingen ingelast in de polisvoorwaarden.

De verzekeraars voorzien telkens voorwaarden waaraan de gewaarborgde diefstallen moeten voldoen (valse sleutels, inbraak, diefstal met geweld...) Bovendien is het absoluut noodzakelijk dat verzekerde bij een diefstal klacht neerlegt bij de bevoegde overheid (politie of rijkswacht) De voorwerpen die niet werden opgegeven in het PV, zullen door de verzekeraar niet vergoed worden.

Er is doorgaans altijd een uitbreiding van de waarborg voorzien voor de tijdelijke verplaatsing van de inboedel. Zo geldt de waarborg dan ook voor diefstal van de inboedel wanneer met op vakantie gaat.

Tevens is er ook bijna altijd een uitbreiding voor diefstal op de persoon. Ook wanneer de verzekerde zich buiten het verzekerde gebouw bevindt. De diefstal op de persoon zelf moet dan wel met geweld gepaard gaan om verzekerd te zijn.

1.7 NATUURRAMPEN

Deze waarborg heeft een lange geschiedenis achter de rug. De eerste gesprekken begonnen in 1990. De wet tot verplichte verzekering dateert van 17 09 2005. Iedere brandpolis eenvoudige risico's moet verplicht deze waarborg aanbieden. De minimum waarborgen staan vermeld in de landwet art 68 en volgende (achteraan in deze cursus in bijlage)

De basiswaarborgen zijn:

- overstroming
- aardbeving
- terugslag van water uit openbare riolering
- grondverzakking en grondverschuiving

Wie geen brandverzekering onderschrijft kan zich voor deze risico's niet meer wenden tot het nationale Rampenfonds. Wat immers privé kan verzekerd worden valt niet meer ten last van het Rampenfonds. Dat betekent niet dat het fonds overbodig werd. Bij grote rampen is er in de wet een limiet voorzien voor de verzekeraars. Wanneer deze limiet zou

overschreden worden is er opnieuw tussenkomst van het rampenfonds.

Voor verzekerden die een te hoge premie zouden aangerekend krijgen is er een Tarificatiebureau opgericht. De brandverzekeraar is verplicht te informeren wanneer het tarief voor de natuurrampen te hoog is. De verzekerde krijgt dan de info dat er kan beroep gedaan worden op het Tarificatiebureau. Hier tarief dat hier toegekend wordt moet verplicht toegepast worden door de brandverzekeraar.

Tezelfdertijd is er een verdeling van de risico's over alle verzekeraars brand eenvoudige risico's. Het Tarificatiebureau kan voor zijn uitgaven beroep doen op alle verzekeraars, elk volgens hun eigen marktaandeel.

Voor natuurrampen is er een maximum vrijstelling. Deze vrijstelling is bijna vijf keer hoger dan de gewone vrijstelling. (610 euro aan index van december 1983)

Voor mensen die in een risicozone wonen is er een beperking. Wanneer een gebied als risicozone wordt geklasseerd is er geen waarborg meer voor de gebouwen die opgetrokken worden 18 maanden na de publicatie. Tevens kan de verzekeraar weigeren om de uitbreidingen te verzekeren die aan gebouwen in een risicozone aangebracht worden. Een herstelling van schade na natuurramp is wel verder verzekeraar.

De waarborg natuurrampen is nog onvolledig op het gebied van waarborguitbreidingen. Het valt te verwachten dat pas enkele jaren na de wetgeving van 17 09 2005 de waarborgen en de waarborguitbreidingen even volledig zullen zijn als bij de andere afdelingen van de polis brand eenvoudige risico's.

Sommige verzekeraars bieden een polis brand 'alle risico's' aan die veel ruimere waarborgen bevat dan wet. De premie voor een 'alle risico' polis is doorgaans 25% duurder als de gewone polis. De gewone polis verzekert enkel de opgesomde gevaren.

1.8 ONRECHTSTREEKSE VERLIEZEN

In deze waarborg voorziet de verzekeraar een vergoeding voor niet direct gedekte schade die een verzekerde bij schadegeval echter wel kan oplopen. Gedacht wordt aan bv de kosten om verschillende prijsbestekken op te vragen, verplaatsingskosten, telefoonkosten, tijdverlies bij onderhandelingen met aannemers, experts enz.

In deze waarborg is een zekere controverse ontstaan door het verplichte indemnitaire karakter van de schadeverzekeringen opgelegd in de nieuwe landverzekeringwet. Een aantal verzekeraars meende hierdoor te moeten besluiten dat indirecte verliezen moesten bewezen worden voordat zij konden vergoed worden. Mijn persoonlijk standpunt hierin is dat een verzekeraar op dit vlak zijn polisvoorwaarden moet respecteren en slechts de bewijslast kan invoeren als die contractueel werd bepaald. Dit standpunt werd mij ook door het CDV bevestigd.

1.9 BEDRIJFSSCHADE

Deze waarborg heeft als bedoeling het bedrijfsverlies te vergoeden na een ramp die gedekt is in de brandpolis. De tussenkomst van deze polis heeft als bedoeling het bedrijf na schade in dezelfde financiële toestand te brengen als de toestand van voor het schadegeval.

De schade kan ontstaan wegens een onderbreking van de bedrijfsactiviteiten door een verzekerd gevaar in het eigen dan wel een naburig pand. Het is de bedoeling met deze waarborg de doorlopende algemene onkosten en het verlies aan winst van een bedrijf te vergoeden.

Blijvende kosten van een schadegeval zijn bv:

het bediendepersoneel dat blijvend moet vergoed worden en niet technisch werkloos kan gesteld worden, de algemene onkosten die doorlopen, de leningen die verder moeten afbetaald worden, de kosten om het cliënteel verder te kunnen bedienen, de extra kosten

om het bedrijf terug op te starten.

Ruim 50% van de bedrijven met een zware brandramp overleven deze ramp niet indien er geen Bedrijfschadeverzekering is en verdwijnen binnen de 5 jaar uit de markt omdat zij zelfs na de vergoeding door de brandverzekeraar over geen voldoende middelen beschikken om de doorlopende kosten en heropstartkosten te betalen.

De polis kan op een forfaitaire basis een vergoeding voorzien ofwel op basis van de balans van het bedrijf een vergoeding voor werkelijke kosten voorzien. Op forfaitaire basis is dan de verzekering van een bedrag per dag bedrijfsonderbreking voorzien (vb 10.000fr per dag)

De werkelijke kosten worden afgeleid uit de balans van het bedrijf.

De vergoedingsperiode kan variëren van enkele maanden tot 1 of 2 jaar. Afhankelijk van de periode binnen de welke een bedrijf opnieuw aan de slag zou kunnen is het noodzakelijk om de vergoedingsperiode te verlengen. Wanneer de levering van een gespecialiseerde machine bv minstens 6 maanden kan in beslag nemen moet de vergoedingsperiode van de polis zeker minstens ook deze periode voorzien. Het bedrijf zou zeker nooit opnieuw aan de slag kunnen gaan binnen dezelfde zes maanden (denk maar aan installatie duur, opstarttermijn, proefperiode enz)

1.10 VERHAAL VAN DERDEN

Dit is een bijkomende waarborg die terug te vinden is in de afdelingen van de hoofdwaarborgen zoals bv brand en waterschade. De bedoeling van de waarborg is te weerstaan aan de schade-eis van de derden die menen de aansprakelijkheid van verzekerde te kunnen invoeren naar aanleiding van een verzekerd gevaar (bv Brand) De wet regelt het minimum te verzekeren bedrag op 619.733,81 € (25 miljoen bef) aan index 119.64.

Deze bijkomende waarborg is gebaseerd op het principe van de extracontractuele aansprakelijkheid (artikels BW 1382 tot 1386 bis)

Het bedrag dat hier verzekerd wordt staat volledig los van het bedrag verzekerd op inhoud of op het gebouw. Er wordt alleen geregeld met de derden die kunnen bewijzen dat de aansprakelijkheid van de verzekerde de oorzaak is van hun bewezen schade.

Deze waarborg komt tussen wanneer bij de verzekerde een verzekerde schade is ontstaan en dat deze schade overslaat op de goederen van derden, burens. Dit komt voor bij een overslaande brand, of bij lek uit waterleidingen, of na een ontploffing enz.

Tussen verzekeraars brand is bij ASSURALIA een overeenkomst opgesteld. Deze conventie heet "afstand van verhaal bij brand"; de toetredende verzekeraars brand besluiten bij deze om geen verhaal uit te oefenen op elkaar. Elke verzekeraar regelt bij brand de schade bij zijn eigen verzekerde, zonder deze uitgaven te verhalen op de verzekering brand van de verantwoordelijke.

Deze waarborg loopt vaak samen met de waarborg uit een verzekering familiale (burgelijke aansprakelijkheid familiale) Om deze reden bestaat er ook een overeenkomst om bij samenloop van verzekeringen een afspraak te maken over welke verzekeraar er prioritair moet tussenkomen. Bij brandschade zal de waarborg verhaal van derden uit de brandpolis prioritair tussenkomen. Bij andere schade (waterschade bv) zal de waarborg van de familiale verzekering prioritair zijn.

1.11 AANSPRAKELIJKHEID HUURDER EN EIGENAAR

Om een duidelijk onderscheid te kunnen aantonen tussen het risico van de eigenaar en het risico van de huurder wens ik te verwijzen naar mijn standpunt inzake verhaalsafstand. Zowel eigenaar als huurder van een pand hebben een aantal bij wet opgelegde verplichtingen. Zij kunnen in bepaalde gevallen beslissen om hiervan af te wijken. Om een volledig inzicht in deze materie mogelijk te maken voeg ik hierbij de tekst van mijn standpunt inzake de verhaalsafstand in de brandverzekering.

Verhaalsafstand verwijst duidelijk naar het feit dat een partij afstand doet van een bepaald recht, namelijk het recht om iets te verhalen, iets in te vorderen bij een andere partij. De eigenaar heeft recht om de brandschade bv in te vorderen bij de huurder. Evenzeer heeft de brandverzekeraar van de eigenaar het recht om de uitgaven die werden betaald aan de eigenaar terug te vorderen van de huurder. Dit is het verhaalrecht van de eigenaar of van de verzekeraar van de eigenaar.

Bepaalde constructies worden soms opgezet waarbij de brandverzekeraar van de eigenaar bereid gevonden wordt om afstand van verhaal te doen op de huurder. Dit wil zeggen dat deze verzekeraar nooit de huurder zal aanspreken voor terugbetaling van wat aan de eigenaar werd vergoed.

En toch schuilen achter deze verhaalsafstand een groot aantal gevaren voor de huurder, vooral wanneer deze zou beslissen geen brandpolis huurderaansprakelijkheid meer te onderschrijven.

In de volgende bladzijden kan u de uitgebreidheid van de aansprakelijkheid van de huurder ontdekken alsook de redenen voor het verzekeren van zowel huuraansprakelijkheid als eigenaarrisico op hetzelfde gebouw.

Het betreft hier de samenvatting van een voordracht die meerdere malen werd gegeven tijdens vergaderingen van de Federatie van Verzekeringsmakelaars.

1.11.1 De contractuele aansprakelijkheid van de huurder

Artikels 1732, 1733, 1735 van het burgerlijk wetboek (BW).

Artikels 1713 en verder in het burgerlijk wetboek handelen over de huur van goederen. Voor de verzekeringsproblematiek van de huurder zijn vooral de volgende wetteksten van belang:

Artikel 1732 BW

Hij is aansprakelijk voor de beschadigingen of de verliezen die gedurende zijn huurtijd ontstaan, tenzij hij bewijst dat die buiten zijn schuld hebben plaatsgehad.

Artikel 1733 BW

Hij is aansprakelijk voor brand, tenzij hij bewijst dat de brand buiten zijn schuld is ontstaan.

Ter herinnering:

art 1733 BW werd gewijzigd door de wet van 20 feb. 1991. Hieronder de oude tekst:

Hij is aansprakelijk voor brand, tenzij hij bewijst dat de brand is ontstaan door toeval of overmacht of door een gebrek in de bouw, of dat de brand van een naburig huis is overgeslagen.

art 1734 BW werd opgeheven door de wet van 20 feb. 1991. Hieronder de tekst:

Indien er verschillende huurders zijn, zijn zij allen hoofdelijk aansprakelijk voor de brand:

Tenzij zij bewijzen dat de brand in de woning van een van hen is begonnen, in welk geval deze alleen

aansprakelijk is;

Of tenzij sommigen onder hen bewijzen dat de brand niet bij hen is kunnen beginnen, in welk geval zij niet aansprakelijk zijn.

Enkele opmerkingen bij deze wetteksten:

Het gaat hier uitsluitend over **contractuele aansprakelijkheid**.

Het basisprincipe, de grondslag van art 1732,1733 is de **verplichting van de huurder het goed** dat de verhuurder hem heeft geleverd en waarvan de verhuurder hem het houderschap heeft afgestaan, bij het beëindigen van de huur aan de verhuurder **terug te geven**. (Cass. 1- mei 1952)

De grondslag voor deze artikels is te zoeken in het algemene principe tot teruggave van een ontvangen goed zoals gedefinieerd in art. 1302 B.W. Dit art. 1302 ligt tevens aan de basis van de aansprakelijkheid als gebruiker. In dit betoog wordt op deze aansprakelijkheid als gebruiker niet verder ingegaan, vooral omwille van de talrijke gelijkenissen met de aansprakelijkheid als huurder en omwille van het (meestal) afwezig zijn van een geschreven (huur)contract.

ARTIKEL 1302 BW:

Wanneer de zekere en bepaalde zaak die het voorwerp van de verbintenis uitmaakte, teniet gaat, buiten de handel gesteld wordt, of verloren gaat zodanig dat men van haar bestaan geheel onkundig is, vervalt de verbintenis, indien de zaak is teniet gegaan of verloren buiten de schuld van de schuldenaar en vooraleer hij in gebreke was.

Zelfs wanneer de schuldenaar is gebreke is, en indien hij het toeval niet te zijnen laste heeft genomen, vervalt de verbintenis, ingeval de zaak eveneens bij de schuldeiser zou zijn teniet gegaan, ware zij hem geleverd.

De schuldenaar is gehouden het toeval waarop hij zich beroept, te bewijzen.

Wanneer een gestolen zaak op enigerlei wijze teniet of verloren gegaan is, ontslaat dit verlies de ontvreemder niet van de verplichting om de waarde te vergoeden.

Wettelijk vermoeden van aansprakelijkheid

De huurder wordt belast met een **vermoeden** van aansprakelijkheid.

Om aan het opgelegde vermoeden te ontsnappen moet de huurder bewijzen dat hem geen schuld treft. (art 1732 en 1733). Dit bewijs moet actief gebeuren. De huurder die geen enkel initiatief neemt om te bewijzen dat hem geen schuld treft riskeert bijna altijd aansprakelijk gesteld te worden.

Artikel 1735 BW

De huurder is aansprakelijk voor de beschadigingen en de verliezen die ontstaan door toedoen van zijn huisgenoten of van zijn onderhuurders.

Voor de eigenaar is het voldoende om te bewijzen dat een persoon huisgenoot of onderhuurder is en dat deze persoon betrokken is bij de schade om bij de huurder de schadevergoeding te eisen. Het feit of de huisgenoot bijvoorbeeld wel of niet een fout begaat moet door de eigenaar niet bewezen worden. Het is voldoende dat de kwalificatie huisgenoot of onderhuurder bewezen wordt om de verantwoordelijkheid van de huurder te kunnen inroepen.

Om de juiste draagkracht van deze artikels wat nader toe te lichten werden volgende vonnissen en arresten uitgezocht.

I,1 95-00505

Antwerpen, 27 april 1994

Eenzijds blijkt dat een schouwbrand aanvankelijk is ontstaan door ontbranding van teerafzetsel, die daarna, ingevolge de gebrekkige constructie, gemakkelijk uitbreiding kon nemen naar het dak en anderzijds blijkt dat de huurder zijn contractuele verplichting om de geteisterde schouw jaarlijks te reinigen niet heeft nagekomen, dit is onvoldoende om het op de huurder rustende vermoeden van schuld bij brand van het gehuurde goed te weerleggen.

I,2 94-07157

Cass. 10 februari 1994

De rechter die oordeelt dat de brand te wijten is aan de gebrekkige elektrische installatie, met uitsluiting van elke actieve of passieve daad van de huurder, beslist terecht dat deze laatste geen fout heeft begaan.

I,5 94-01423

Bergen, 4 maart 1993

De huurder is aansprakelijk voor de brand in het gehuurde gebouw, tenzij hij kan bewijzen dat deze brand niet door een fout van hem is ontstaan.

De huurder zal slechts vrijuit gaan wanneer uit de omstandigheden volgt dat hij geen fout heeft kunnen begaan,

dat hij in de onmogelijkheid was er een te begaan en dat de brand bijgevolg noodzakelijkerwijs moet worden toegeschreven aan een oorzaak die hem vreemd is.

Het behoort dus aan de huurder te bewijzen dat de brand niet door een fout van hem is ontstaan. Aan de vereisten inzake de bewijslevering wordt niet voldaan indien slechts de waarschijnlijke afwezigheid van fout wordt aangetoond.

I,6 93-07322

Cass. AR 7778 11 september 1992

De bepaling van art. 1733 B.W., zoals deze voor de wetwijziging van 20 februari 1991 luidde, krachtens welke de huurder, behoudens de in dat artikel bepaalde gevallen, aansprakelijk is t.a.v. de verhuurder voor de brand in het door hem gehuurde onroerend goed, geldt eveneens voor de onderhuurder t.a.v. de hoofdhuurder; de omstandigheid dat de onderverhuurder tevens eigenaar en hoofdverhuurder is staat hieraan niet in de weg.

I,7 93-12474

Antwerpen 9 juni 1992

De loutere vaststelling dat de oorzaak van brand niet gekend is en dat het strafdossier noch het verslag van de brandweer een concrete en positieve aanduiding van een fout of nalatigheid in hoofde van de huurders bevatten, vormen geen concrete gegevens waaruit tot de eliminatie van de eigen fout van de huurders kon worden besloten.

I, 10 93-09472

Rb. Tongeren, 31 januari 1992

Wanneer de brand schade heeft veroorzaakt aan naburige panden, kan de huurder op grond van art. 1733 B.W. niet aansprakelijk gesteld worden t.o.v. deze derden die onderworpen zijn aan het gemeenrechterlijk stelsel der acquiliaanse aansprakelijkheid.

Wanneer de oorzaak van de brand twijfelachtig of onbekend is, blijft de bewijslast

niettemin rusten op de huurder die minstens moet aantonen dat hij onmogelijk een fout kon begaan die de brand zou veroorzaken.

Door zijn passiviteit bij veelvuldige kortsluitingen kan de huurder aansprakelijk gesteld worden voor de schade, geleden door de verhuurder, wanneer de oorzaak van de brand onbekend blijft.

I,11 92-03241

Luik 21 oktober 1991

Om aan de aansprakelijkheid voor brand (art. 1733 B.W.) te ontsnappen, dient de huurder nauwkeurige en overeenstemmende vermoedens aan te voeren, die aantonen dat de brand in geen geval te wijten is aan zijn foutief gedrag.

I,12 93-02386

Rb. Brugge 17 september 1990

Het begrip huisgenoot in art. 1735 B.W. moet ruim worden geïnterpreteerd en omvat niet alleen de familieleden van de huurder, maar ook de dienstboden, genodigden, kostgangers en de bijzit.

1.11.2 Extracontractuele aansprakelijkheid van de huurder

Gebaseerd op artikel 1384 van het burgerlijk wetboek.

De huurder als bewaarder van een gebrekkige zaak.

Ter toelichting: alinea 1 van artikel 1384

Men is aansprakelijk niet alleen voor de schade welke men veroorzaakt door zijn eigen daad, maar ook voor die welke veroorzaakt wordt door de daad van personen voor wie men moet instaan, of van zaken die men onder zijn bewaring heeft.

Het is duidelijk dat de huurder de bewaarder is van het in huur gegeven goed. De verhuurder heeft immers aan de huurder het houderschap van het in huur gegeven goed afgestaan. In deze zin kan de huurder aansprakelijk gesteld worden voor de (bewezen) schade waarvan de oorzaak zich situeert in het (gebrekkige) goed waarvan de huurder als bewaarder kan aangewezen worden.

Als voorbeeld:

II,1 95-04624

Luik 24 maart 1993

Wanneer een gedeelte van een gebouw in huur gegeven is en de brand naar alle waarschijnlijkheid te wijten is aan een gebrek van het schakelbord dat zich buiten de gehuurde plaatsen bevindt, dient men alvorens art. 1384, lid 1 B.W. toe te passen, te onderzoeken of de huurder aan de aansprakelijkheid voortvloeiend uit art. 1733 B.W. kan ontsnappen.

II,2 92-03242

Rb. Bergen 19 december 1990

Een brand ontstaat ingevolge een defect in de thermostaat van een elektrische frietketel, die eigendom is van de verhuurder maar waarover de huurders het toezicht hebben. Aangezien zij het gehuurde goed niet meer kunnen teruggeven in dezelfde staat als bij de aanvang van de huur, zijn zij gehouden tot schadevergoeding.

II,3 90-02159

Gent, 21 april 1989

Indien een krankzinnige huurder brand sticht in de gehuurde woning, kan overeenkomstig art. 1386bis B.W. de verzekeringsovereenkomst van de huurder door de verhuurder worden ingeroepen om vergoeding te vorderen van de schade, waartoe de huurder normalerwijze zou zijn gehouden.

II,4 86-03749

Antwerpen, 10 juni 1985

De huurder is principieel de bewaarder van de gehuurde zaken; als de gehuurde zaken met een gebrek zijn behept is de huurder dan ook voor de veroorzaakte schade aansprakelijk op grond van art. 1384, lid 1 B.W. Als een brand niet anders dan door een gebrek van de zaak kan ontstaan zijn, moet het bestaan van een gebrek aanvaard worden.

1.11.3 Aansprakelijkheid van de eigenaar t.o.v.de huurder.

art 1721

Vrijwaring is verschuldigd aan de huurder voor alle gebreken van het verhuurde goed, die het gebruik daarvan verhinderen, ook al mocht de verhuurder die bij het aangaan van de huur niet hebben gekend. Indien door die gebreken enig verlies voor de huurder ontstaat, is de verhuurder verplicht hem daarvoor schadeloos te stellen.

De hier door de wet voorziene aansprakelijkheid van de verhuurder heeft betrekking op gebreken in het verhuurde goed.

De huurder dient wel het bewijs te leveren van:

- zijn **schade**
- het **gebrek** in het verhuurde goed
- het oorzakelijk **verband** tussen beide

Voorbeelden van gebreken in het gebouw zijn o.a. een houten balk in een schouw, elektrische leidingen met te beperkte capaciteit, scheuren in een muur, onvolmaakte gasleiding...

De omvang van de aansprakelijkheid kan zowel materiële als immateriële als lichamelijke schade betreffen.

III,1 83-01337

Cass. 27 maart 1981

Indien een vonnis bepaalt dat het gehuurde goed is afgebrand ingevolge de slechte staat van de elektriciteitsleidingen, kan dit vonnis niet eveneens vaststellen dat de huurder geen recht op schadevergoeding zou hebben ingevolge die brand (art. 1721 B.W.)

III,2 79-02544

Brussel 26 mei 1951

Aansprakelijkheid voor brand bij verhuring - gebrek in de constructie.

Aansprakelijkheid van de eigenaar.

Art. 1721 B.W. is van toepassing op de onderverhuurovereenkomst. Bij schade ten gevolge van een gebrek van de zaak, is de hoofdhuurder (onderverhuurder) gehouden zijn huurder schadeloos te stellen, zoals de eigenaar (hoofdverhuurder) ten opzichte van de hoofdhuurder.

Inzake de hierboven vermelde aansprakelijkheden kunnen zowel eigenaar, als huurder als de verzekeraar van één of van beiden beslissen afstand van verhaal te doen (al of niet gekoppeld aan bepaalde voorwaarden). Bij deze afstand van verhaal ziet de betrokken partij dan of van het wettelijk geregelde recht om haar schade in te vorderen bij de tegenpartij.

Deze verhaalsafstand kan:

- enkelzijdig zijn (bv van de huurder tegenover de eigenaar)
- wederkerig zijn

Telkens gaat het over een beperking van een voorzien recht. Het is zo dat de huurderswetgeving inzake de aansprakelijkheidsregeling van suppletieve aard is, derhalve is het mogelijk om via contractuele bepalingen van de wetgeving af te wijken. De contractueel bedongen afwijkingen moeten wel de uitdrukkelijke wilsuiking van de betrokken partij weergeven, derhalve zullen de ingeroepen afwijkingen steeds door geschrift moeten bewezen worden.

In dit betoog is het vooral de bedoeling om de gevaren voor de huurder aan te tonen wanneer deze zich bij wijze van spreken laat sussen door de verhaalsafstand van de verzekeraar van zijn verhuurder. Meer specifiek wordt hier gedacht aan de diverse maatschappijen die sociale woningen verhuren en die uit 'sociale' overwegingen hun huurders aanraden de polis huuraansprakelijkheid niet meer te onderschrijven, omdat zij als wondermiddel bij hun verzekeraar afstand van verhaal hebben bedongen..

De huurder die echter op basis van deze verhaalsafstand van de verzekeraar van de verhuurder zonder meer beslist zijn polis huurderaansprakelijkheid te schrappen speelt hier letterlijk en figuurlijk 'met vuur' !

1.11.4 Welke zijn de risico's voor de huurder bij verhaalsafstand?

De aansprakelijkheden zijn hierboven reeds besproken, het is derhalve van het allergrootste belang om na te gaan voor welk een soort aansprakelijkheid de betrokken partij afstand van verhaal doet.

Bovendien ontstaan er voor de huurder nu een aantal extra en nieuwe risico's na de schrapping van zijn polis huuraansprakelijkheid, zelfs wanneer deze beslissing gecombineerd wordt met de verhaalsafstand van de brandverzekeraar van de eigenaar. Volgende situaties kunnen zich manifesteren:

*** De huurder is geen verzekeringsnemer in de polis van de eigenaar.**

De huurder kan dus onmogelijk de toepassing van de polis (van de eigenaar) eisen. De eigenaar zou wel eens kunnen 'vergeten' aangifte te doen...

Het is zelfs niet denkbeeldig dat het voor de eigenaar in bepaalde gevallen interessanter wordt om geen aangifte te doen zijn verzekeraar (schadestatistiek, vrijstelling in de polis,...)

In deze gevallen zou de eigenaar zich kunnen verhalen op de huurder en zelfs wanneer dit niet gebeurt ontstaat voor de huurder een onzekerheid over wie en hoe de schade zal vergoed worden.

Voorbeelden:

De eigenaar meent dat de schade te klein is...

Er zijn enkel opruimingskosten als schade, de verhuurder kan deze volledig invorderen bij de huurder (geen franchise, geen sleet...)

*** In welke mate zal de eigenaar net als zijn verzekeraar verhaalsafstand doen?**

Denk aan de gevallen waar de verzekeraar van de eigenaar onvolledig tussenkomt wegens bv de toepassing van de evenredigheidsregel, een uitsluiting uit de polis, schorsing van de polis van de eigenaar (om diverse redenen)

*** Hoever strekt de eventuele verhaalsafstand van de eigenaar?**

art. 1733 of ook art. 1732 en het verhaal op extracontractuele basis?

De artikels 1732 en 1733 samen overlappen een veel groter domein dan de polis brand, zelfs in zijn ruimste vorm. Indien een eigenaar (en diens verzekeraar) in deze ruime mate afstand van verhaal wenst te doen, is er dan geen ernstige verstoring in het evenwicht van de relatie tussen huurder en eigenaar?

Indien de eigenaar verhaalsafstand wenst te doen in de mate van wat door een brandpolis kan verzekerd worden, welke voorwaarden worden dan als referentie genomen?

Welk zal dan de reactie van de eigenaar zijn indien een bepaalde schade niet gedekt is door zijn verzekeraar?? (bv waterschade door het waterbed van de huurder...)

Is er ook verhaalsafstand voor opgelopen immateriële verliezen?

Voorbeeld:

Eigenaar is uitbater van een winkel op het gelijkvloers.

De huurder op heteerste verdiep laat het bad overlopen....

Er ontstaat waterschade en de winkel op het gelijkvloers blijft voor een maand dicht.

Art 1384: de huurder als aansprakelijke bewaarder van een gebrekkig goed.

Geldt hier ook de verhaalsafstand?

*** Op welke manier is de huurder nog gewaarborgd voor zijn aansprakelijkheid overeenkomstig art 1735 van de wet ?**

Doen de verzekeraar van de eigenaar (en de eigenaar zelf) afstand van verhaal wanneer blijkt dat de schade veroorzaakt werd door de huisgenoten en de onderhuurders van de huurder? Of gaan zij ervan uit dat de huurder dan maar gebruik moet maken van zijn verhaalrecht op deze personen?

*** Voorziet de polis van de eigenaar dekking voor het burenerhaal wanneer de aansprakelijkheid van de huurder betrokken is?**

Voorbeeld:

Brandschade door een fout van de huurder, een inbreuk tegen het algemeen voorzichtigheidsprincipe. (art. 1382, 1383 B.W.)

Er is schade bij de burens, en geen schade aan de inhoud van de huurder.

Wordt het burensverhaal opgevangen door de polis van de eigenaar?

(sommige polissen inhoud voorzien geen burensverhaal als er geen schade aan de inhoud is...)

*** Hoe veilig en sluitend is de verhaalsafstand van de verzekeraar van de huurder?**

Wat als die verzekeraar zware fout of erger van de huurder meent te mogen inroepen, terwijl dit misschien niet het geval is. Wie zal de huurder verdedigen?

Het huurcontract kan bv verhaalsafstand voorzien, maar de verzekeraar van de eigenaar kan weigeren om zich hierbij neer te leggen. Niet alle schadebeheerders van een verzekeringsmaatschappij zijn even competent....

Wie zal de huurder verdedigen als een schadebeheerder meent verhaal te mogen uitoefenen?

Wat als de eigenaar een slechte risico-omschrijving gaf in de aanvraag van zijn polis met als gevolg dat zijn verzekeraar een sanctie meent te mogen inroepen? Dezelfde sanctie zal uiteraard toegepast worden op de clause afstand van verhaal.

1.11.5 Verfraaiingen door de huurder aangebracht.

Waarover gaat het?

Van schilderwerken die de huurder aanbrengt tot de installatie van een badkamer of keuken.

Bij schadegeval wenst de huurder vergoed te worden voor de uitgaven die hij heeft gedaan.

De verzekeraar kan echter de vergoeding slechts uitbetalen aan de eigenaar van het goed dat beschadigd werd, aan de echte schadelijder.

Voor de huurders ontstaat het volgend interpretatieprobleem: behoren de beschadigde zaken tot het gebouw of tot de inboedel?

Een praktische oplossing van dit probleem wordt geboden door de uitbreiding van de definitie inhoud met een clause in de aard van :

Voor de huurders omvat de inboedel eveneens alle door hen aangebrachte vaste installaties en of verfraaiingen

Maar zelfs met deze clause is het probleem van wie geniet welke vergoeding nog niet opgelost.

Immers wie is er bij schadegeval eigenaar van de goederen?

Veel duidelijkheid kan geboden worden door rekening te houden met wat voorzien is in het huurcontract.

Voorbeeld:

De verhuurder wordt van rechtswege en onmiddellijk eigenaar van de verfraaiingen of vaste installaties die de huurder aanbrengt.

OF

Op het einde van het huurcontract wordt de verhuurder automatisch eigenaar van de door de huurder aangebrachte verfraaiingen zelfs zonder dat hiervoor enige vergoeding....

Veel van deze clausules zijn geïnspireerd op de verplichtingen van de huurder om het gehuurde goed in dezelfde staat terug te geven (art 1731 §2 B.W.)

Eenmaal dat werd nagegaan wie juridisch de eigenaar is van de beschadigde goederen kan ook de begunstigde van de vergoeding aangeduid worden.

Op te merken is nog dat:

Bij teloorgang van het betrokken goed gaat ook de eraan verbonden verbintenis teloor (art 1302 B.W.)

Bij de vernietiging van het verhuurde goed is het huurcontract ook ten einde (art 1722 B.W.)

Een gebouw vernield door brand betekent ook einde van de huurovereenkomst. Einde van de huur betekent evenzeer overdracht van eigendom van de verfraaiingen...

In elk geval zijn de verfraaiingen die de huurder zelf heeft aangebracht verzekeraar via de afdeling inhoud van de brandpolis van de huurder, nooit via de waarborg huuraansprakelijkheid. Het is echter uiterst belangrijk om na te gaan of er in het huurcontract geen vermelding wordt gemaakt over deze verfraaiingen. Wanneer de eigenaar in het huurcontract bedingt dat de verfraaiingen aan hem toekomen, dan kunnen deze nooit vergoed worden aan de huurder.

De eigenaar kan niet zomaar de vergoeding voor de verfraaiingen opeisen. Er moet in het huurcontract bedongen worden. In het andere geval heeft de rechter reeds eerder geoordeeld dat de eigenaar zich aan het verrijken is zonder oorzaak.

Wanneer de door de huurder aangebrachte verfraaiingen aan hem uitbetaald worden, dan is de eigenaar niet benadeeld. De eigenaar kan nog steeds eisen om op het einde van de huur het pand terug te krijgen in zijn oorspronkelijke staat. Uitzondering natuurlijk wanneer de eigenaar toelating gaf tot de verfraaiingen en afziet van dit recht om te herstellen in oorspronkelijke staat.

De huurder kan dus tijdens het huurcontract beschouwd worden als eigenaar van de door hem aangebrachte verfraaiingen. Bij het einde van de huur (einddatum of vernieling van

het pand) is er terug overdracht aan de eigenaar. Na deze overdracht geen recht op vergoeding meer voor de huurder voor de aangebrachte verfraaiingen.

Een goede aanduiding in het huurcontract is wenselijk, beter voorkomen dan...

1.12 **BEPALING VAN DE VERZEKERDE BEDRAGEN (EVENREDIGHEID, RASTER, EERSTE RISICO)**

De verzekerde draagt de verantwoordelijkheid voor het bepalen van de te verzekeren bedragen. De verzekerde kan zelfs gesanctioneerd worden door toepassing van de evenredigheidsregel. Evenredig het deel verzekerde goederen, van de te verzekeren goederen, wordt een percentage toegepast op het schadebedrag. Deze regel veroorzaakt behoorlijk wat wrevel bij de schaderegeling. De verzekeraar gaat wel akkoord met de schade, maar beperkt zijn vergoeding tot het percentage van de goederen dat verzekerd werd.

De wetgever heeft de verzekeraars dan ook verplicht om de consumenten in de polissen **brand woning** een systeem voor te stellen waardoor zij konden ontsnappen aan de toepassing van deze evenredigheidsregel. De verzekeraar moet bewijzen dat er aan de consument een systeem werd voorgesteld ter afschaffing van de evenredigheid. Dit systeem moet gratis zijn. Als de verzekeraar niet kan bewijzen dat dit systeem aan de consument werd voorgesteld, dan kan hij onmogelijk de evenredigheidsregel toepassen. Ondertussen zijn massaal veel verschillende van deze systemen of rasters ontstaan. Het gebouw wordt geëvalueerd op basis van M2 of M3 of volgens het aantal kamers, of via een uitgebreide vragenlijst of na schatting door een expert enz. Ook voor de verzekering van de inhoud zijn verschillende systemen uitgewerkt.

Wanneer een verzekeraar de evenredigheidsregel niet kan toepassen dan spreken wij over een verzekering in eerste risico. De waarborg is dan aan de verzekerde verworven tot uitputting van het verzekerde bedrag, los van de maximale grootte van ramp of los van de totale waarde van de verzekerde goederen.

De rasters die worden ingevuld leveren vaak een nog beter resultaat op dan een waarborg in eerste risico. Verzekeraars brand woning stellen vaak een onbeperkte waarborg voor voor de herbouwwaarde van het gebouw. Wanneer de verzekerde het rooster invult dan geldt de waarborg ook voor schade tot boven het verzekerde bedrag. Vaak is de tussenkomst zelfs onbeperkt.

Er zijn ook verzekeraars die voor de waarborg inboedel van een woning een onbeperkte tussenkomst aanbieden. De premie wordt bijvoorbeeld berekend op de prijs van het duurste goed in de woning. Of de waarborg wordt uitgebreid tot ruim 100.000 euro aan inboedel wanneer de verzekerde 35% van het gebouw als inhoud verzekert. (dus gebouw 200.000 euro, inhoud 35% = 70.000 euro, maar de waarborg inhoud gaat tot 100.000 euro aan abex index 560)

1.13 ONDERSCHIED TUSSEN EENVOUDIGE RISICO'S EN SPECIALE RISICO'S

Het K.B. brand van 1988 heeft de brandverzekeringen opgesplitst in eenvoudige en speciale risico's. Hiervoor werd de grens voor de eenvoudige risico's gelegd op 743.680,57 € (30.000.000 bef) aan index 375. Dit bedrag werd opgetrokken tot 23.921.725,14 € (965.000.000 bef) voor o.a. kantoorgebouwen, lokalen voor vrije beroepen, sportcentra, hospitalen...

Wat niet valt onder de eenvoudige risico's valt uiteraard binnen de speciale risico's. Hier worden eerder polissen op maat opgesteld, alhoewel hier ook standaardvoorwaarden voorhanden zijn (bv Flexa-voorwaarden)

1.14 SCHADEREGELING

Ook hier voorziet de wet op de landverzekering een groot aantal bepalingen. De betrokken artikels zijn gezien de uitgebreidheid van het domein van de brandverzekering onder verschillende afdelingen verspreid. In de schaderegeling komen immers zeer uiteenlopende aspecten aan bod:

vergoedingen op basis van extracontractuele aansprakelijkheid (verhaal van derden, B.A. gebouw,...)

vergoedingen op basis van de contractuele aansprakelijkheid (relatie tussen huurder en verhuurder)

vergoeding op basis van de contractuele bepalingen van de polis (uitbetaling in nieuwwaarde, regeling van de eigen schade)

De brandverzekering is dan ook een polis met een zeer gevarieerd en zeer ruim pakket aan verschillende vergoedingsvormen.

De cursus schade brand bestaat uit verschillende onderdelen en wordt ook aangeboden bij Brokers Training.

2 VERZEKERINGEN BURGERLIJKE AANSPRAKELIJKHEID

2.1 DE MORELE AANSPRAKELIJKHEID

Dit soort aansprakelijkheid is gebaseerd op een individuele norm. Iemand meent dat hij gehouden is tot verantwoordelijkheid op basis van zijn geweten. Een identieke situatie zal hierdoor op basis van de individuele norm door de ene persoon wel en door de andere niet als verantwoordelijkheid beschouwd worden.

Dit soort verantwoordelijkheid is dan ook op geen enkele manier te verzekeren. Vooral omdat de vele situaties waarin sommige mensen zich verantwoordelijk voelen, niet gebaseerd zijn op een objectief vaststelbare fout.

Bovendien zijn er situaties waar sommige mensen zich individueel niet aansprakelijk voelen, terwijl er in alle objectiviteit kan vastgesteld worden dat ze wel een fout hebben begaan.

Besluit:
morele aansprakelijkheid bestaat zeker, maar is absoluut onverzekerbaar.

2.2 EXTRA-CONTRACTUELE AANSPRAKELIJKHEID (ART 1382 B.W. EN VOLGENDE)

Andere benamingen zijn de aquiliaanse aansprakelijkheid of burgerlijke aansprakelijkheid of de aansprakelijkheid buiten overeenkomst of de quasi-delictuele aansprakelijkheid. Deze vorm van aansprakelijkheid ontstaat door een inbreuk op het privaatsrecht zoals gedefinieerd in de art. 1382 tot 1386 van het burgerlijk wetboek.

De schadeleider die meent de extracontractuele aansprakelijkheid te kunnen invoeren van een ander moet in principe steeds de volgende drie zaken aantonen:

de **fout** van de derde

de omvang van de eigen **schade**

het **oorzakelijk verband** tussen beide voorgaande.

Ter verduidelijking geven wij U hieronder de betrokken artikels uit het B.W.:

artikel 1382.

Elke daad van de mens, waardoor aan een ander schade wordt veroorzaakt, verplicht degene door wiens schuld de schade is ontstaan, deze te vergoeden.

artikel 1383.

Ieder is aansprakelijk niet alleen voor de schade welke hij door zijn daad, maar ook voor die welke hij door zijn nalatigheid of door zijn onvoorzichtigheid heeft veroorzaakt.

Artikels 1382 en 1383 behandelen wat men noemt de enkelvoudige aansprakelijkheid. Eén enkele persoon die verantwoordelijk is voor de schade ontstaan door zijn eigen fout. De volgende artikels behandelen de meervoudige aansprakelijkheid. Het betreft hier onder andere situaties waar men verantwoordelijk is voor andermans daden, of voor zaken die men onder bewaring heeft.

artikel 1384.

Men is aansprakelijk niet alleen voor de schade welke men veroorzaakt door zijn eigen daad, maar ook voor die welke veroorzaakt wordt door de daad van personen voor wie men moet instaan, of van zaken die men onder zijn bewaring heeft.

De vader en de moeder zijn aansprakelijk voor de schade veroorzaakt door hun minderjarige kinderen.

De meesters en zij die anderen aanstellen, voor de schade door hun dienstboden en aangestelden veroorzaakt in de bediening waartoe zij hen gebezigd hebben. De onderwijzers en ambachtslieden, voor de schade door hun leerlingen en leerjongens veroorzaakt gedurende de tijd dat deze onder hun toezicht staan.

De hierboven geregelde aansprakelijkheid houdt op, indien de ouders, onderwijzers en ambachtslieden bewijzen dat zij de daad welke tot die aansprakelijkheid aanleiding geeft, niet hebben kunnen beletten.

artikel 1385.

De eigenaar van een dier, of, terwijl hij het in gebruik heeft, degene die zich ervan bedient, is aansprakelijk voor de schade die door het dier is veroorzaakt, hetzij het onder zijn bewaring stond, dan wel verdwaald of ontsnapt was.

artikel 1386.

De eigenaar van een gebouw is aansprakelijk voor de schade door de instorting ervan veroorzaakt, wanneer deze te wijten is aan verzuim van onderhoud of aan een gebrek in de bouw.

artikel 1386 bis.

Wanneer aan een ander schade wordt veroorzaakt door een persoon die zich in staat van krankzinnigheid bevindt, of in een staat van ernstige geestesstoornis of zwakzinnigheid die hem voor de controle van zijn daden ongeschikt maakt, kan de rechter hem veroordelen tot de gehele vergoeding of tot een gedeelte van de vergoeding waartoe hij zou zijn gehouden, indien hij de controle van zijn daden had.

De rechter doet uitspraak naar billijkheid, rekening houdende met de omstandigheden en met de toestand van de partijen.

De hierboven vermelde artikels kunnen ingeroepen worden door een schadeleider om vergoeding te eisen van de tegenpartij die de schade heeft veroorzaakt.

Telkens moet de schadeleider dan het volledig bewijs leveren van de drie elementen:

**fout,
schade
en oorzakelijk verband.**

Deze vorm van burgerlijke aansprakelijkheid wordt in zeer veel polissen verzekerd. (bv BA auto, familiale, uitbating enz)

De onderschrijver van een dergelijke polis ziet zich dan bijgestaan door zijn verzekeraar wanneer een derde een schade-eis indient omdat hij meent dat de verzekerde gehouden is tot vergoeding van de schade, omdat hij m.a.w. meent *aanspraak te kunnen maken* op vergoeding.

2.3 CONTRACTUELE AANSPRAKELIJKHEID

Deze aansprakelijkheid situeert zich in het domein van de contracten. Wanneer een van de partijen van een contract zijn contractuele verplichtingen niet nakomt ontstaat hieruit een contractuele aansprakelijkheid. Een aansprakelijkheid omwille van de slechte uitvoering van het contract.

Een contract is een soort verbintenis. Een verbintenis is een rechtsband waardoor men verplicht is om iets te geven, of iets te doen of iets niet te doen. Verbintenissen kunnen ontstaan uit verschillende bronnen:

- de contracten (of overeenkomsten)
- de quasi-contracten (oneigenlijke overeenkomsten zoals de zaakwaarneming, de oneigenlijke betaling, de verrijking zonder oorzaak)
- de onrechtmatige daden (B.W. art 1382 e.v.)

Een contract is een wilsuiting tussen partijen met de bedoeling om tussen hen een verbintenis te doen ontstaan. De verplichting die uit deze verbintenis ontstaat kan zowel een verplichting zijn tot resultaat als een verplichting tot middelen als een verplichting van waarborg. Juist het onderscheid tussen middelen- en resultaatverbintenis kan zeer hoog oplopende betwistingen veroorzaken bij schade-eisen.

Enkele voorbeelden:

- Is een geneesheer gehouden tot een resultaatverbintenis? (genezing bv)
- Is een garagist enkel gehouden tot een middelenverbintenis?
- Is een beroepsfotograaf gehouden tot een resultaatverbintenis? (afleveren van de gevraagde huwelijksreportage)

Niet alle contracten zijn schriftelijk opgemaakt, sommige zijn echter verplicht schriftelijk. Er zijn echter ook consensuele contracten (de consensus van de partijen) die niet geschreven zijn. De plechtige contracten worden dan weer enkel via een authentieke akte verleden. (huwelijkscontract bv)

Uit de verbintenissen of de verplichtingen van een contract kan een contractuele aansprakelijkheid ontstaan. Dit is zo wanneer het betrokken contract niet het verwachte resultaat geeft.

De contractuele aansprakelijkheid situeert zich dan ook in de slechte uitvoering van een contract en de gevolgen daarvan.

Enkele voorbeelden:

Breken van een toestel tijdens de herstelling ervan.

Dakwerker die bij plaatsing van roofing het dak in brand zet.

Geneesheer die verkeerde therapie toepast.

Volgens vaste rechtspraak van ons Belgisch Hof van Cassatie is het niet mogelijk om contractuele en extracontractuele aansprakelijkheid te laten samenlopen. Een vordering tot betaling van schadevergoeding moet daarom gebaseerd zijn op ofwel contractuele ofwel op extracontractuele basis.

Slechts **drie uitzonderingen** zijn toegelaten op dit principe van verbod tot samenloop:

- de extracontractuele fout die samenloopt met de contractuele is tevens een overtreding van het strafrecht (bv onvrijwillige slagen en verwondingen).
- de extracontractuele fout is een overtreding van het algemene voorzichtigheidsprincipe (bonus pater familias) EN de schade kon alleen veroorzaakt zijn door deze fout en niet door een foutieve uitvoering van het contract.
- de extracontractuele fout is opzettelijk gepleegd, of is een zware fout, en de contractuele aansprakelijkheid kan door exoneratie niet ingeroepen worden. Denk maar aan de fameuze bordjes “wij zijn niet verantwoordelijk voor ongevallen...”.

2.4 DE STRAFRECHTELIJKE AANSPRAKELIJKHEID

Deze aansprakelijkheid ontstaat bij het plegen van een misdrijf, bij overtreding van de regels van het strafrecht. Het strafrecht vermeldt de sancties die voorzien zijn bij welbepaalde daden. Uit deze sancties kan afgeleid worden welke norm er opgelegd wordt of welk verbod er gesteld wordt. Het strafrecht voorziet talrijke vormen van sancties (geldboetes, gevangenisstraf, nietigverklaring...)

Bij strafrechterlijke aansprakelijkheid staat de te betalen schade in vergoeding tot de ernst van de overtreding. Er is in het strafrecht een lijst van sancties gepubliceerd. (bijvoorbeeld boete van 50 tot 200, of gevangenis)

Een gelijkaardige overtreding zal in principe aanleiding geven tot een gelijkaardige straf. Deze straf is een soort schadevergoeding die aan de gemeenschap moet betaald worden. De staat int immers de boeten.

Op dit vlak is de schadevergoeding onder burgers totaal verschillend. Een zelfde overtreding kan aanleiding geven tot totaal verschillende schadevergoedingen. Wanneer iemand door zijn fout een ander persoon bijvoorbeeld van een ladder doet vallen zal de vergoeding die aan deze andere burger moet betaald worden totaal niet in verhouding staan van de fout die gepleegd werd. De vergoeding zal een economische berekening zijn van de schade die de andere burger oploopt. De strafmaat echter is voor een gelijkaardige overtreding telkens dezelfde.

De verplichting tot schadevergoeding die voortvloeit uit een strafrechtelijke overtreding is meestal het gevolg van de straf die aan deze overtreding toegekend wordt.

Voor de schadelijder is het voldoende te bewijzen dat de overtreding van de strafwet DE oorzaak is van zijn (bewezen) schade om een eis te kunnen indienen inzake vergoeding.

Immers het feit van de strafrechtelijke veroordeling helpt de schadeleider om zijn bewijs van de fout van de tegenpartij te leveren. De door de strafrechter bestrafte fout moet door de schadeleider niet meer bewezen worden, enkel nog het oorzakelijk verband met de bewezen schade.

2.5 ARTIKEL 544 B.W.

Art 544 B.W. stelt: 'Eigendom is het recht om op de meest volstreckte wijze van een zaak het genot te hebben en daarover te beschikken, mits men er geen gebruik van maakt dat strijdig is met de wetten of met de verordeningen.'

Uit de storing van het eigendomsgenot van een ander persoon kan de plicht ontstaan om tot schadevergoeding over te gaan. Het idee van de het volstreckte eigendomsgenot dateert uit de tijd van de Franse revolutie. (liberté, fraternité, égalité) Zonder echt genot van een stukje eigendom is er niet echt sprake van vrijheid. Ten slotte is die plaats waar men zich het meest vrij voelt, bijna altijd die plaats waar men eigenaar van is.

Het is om deze reden dat art 544 BW tussen eigenaars van een goed kan aangewend worden om een herstel van het evenwicht tussen genot van twee eigendommen af te dwingen.

Vaak spreekt men hier ook over de 'foutloze' aansprakelijkheid, omdat de plicht tot schadevergoeding ontstaat zonder dat er enige fout werd begaan, de plicht tot schadevergoeding vindt zijn oorsprong in een storing van het eigendomsgenot.

Een schoolvoorbeeld is de schade-eis van de buurman die meent dat zijn schoorsteen niet meer werkt nadat een appartement naast zijn woning werd opgetrokken. Niettegenstaande er bij tegenpartij geen fout kan aangeduid worden is er tocht een recht op schadevergoeding omwille van de geleden storing van het eigendomsgenot. De herstelling van het evenwicht is meestal niet een financiële vergoeding, maar dikwijls een materiele compensatie. Bij het schoorsteenarrest was de compensatie het optrekken van een hoge schoorsteen, langs het appartementsgebouw.

Verstoring van het evenwicht onder eigenaars stelt zich veelvuldig bij de uitvoering van openbare werken. De aannemer voert het werk juist uit, de opdrachtgever geeft de juiste instructies, de architect maakt de juiste plannen en toch zijn er mensen die schade lijden. Klassieke problemen zijn barsten in woningen bij het uitvoeren van grote wegenwerken of graafwerken. De schadelijder ondervindt echter ernstige problemen om een fout aan te duiden bij de tegenpartij. Vandaar dat de vordering tot schadevergoeding dikwijls zal gebaseerd zijn op art 544 bw. Vandaar ook de term foutloze aansprakelijkheid.

Aannemers van openbare werken laten dikwijls toe dat de eigenaar van het goed (staat, gewest..) zijn aansprakelijkheid exonoreert. De aannemer neemt dan deze aansprakelijkheid over. Het is dan ook van het allergrootste belang dat de aannemer zijn verzekeraar hierover inlicht. Op die manier kan zijn polis aangepast worden aan de risico's die hij contractueel op zich neemt.

2.6 OBJECTIEVE AANSPRAKELIJKHEID

Deze vorm van aansprakelijkheid stelt een vermoeden van verantwoordelijkheid voorop. Dit vermoeden van verantwoordelijkheid is slechts in uitzonderlijke gevallen weerlegbaar.

De inspiratie van dergelijke wetgeving dient vooral gezocht te worden in de bescherming van de slachtoffers. Soms heeft dit soort aansprakelijkheid meer weg van een gewone betaalplicht; in die zin wordt de objectieve aansprakelijkheid ivm zwakke weggebruikers in het verkeer meestal genoemd als een betaalplicht van de autoverzekeraar tegenover de zwakke weggebruikers...

Voorbeelden;

- de objectieve verantwoordelijkheid bij brand en ontploffing
- de objectieve betaalplicht in autoverzekering tegenover de zwakke weggebruikers
- de onweerlegbare verantwoordelijkheid van de werkgever voor de daden van zijn personeel...

Kenmerkend voor de slachtoffers is dat zij een zéér beperkte bewijslast hebben om hun schade-eis te kunnen formuleren. Uiteraard moet steeds de schade bewezen worden, maar de fout en het oorzakelijk verband met de schade worden doorgaan via vermoeden van aansprakelijkheid bewezen.

Zo moet een 'zwakke weggebruiker' buiten zijn lichamelijke schade enkel nog de betrokkenheid van een voertuig onderworpen aan de verplichte verzekering bewijzen.

2.7 B.A. PRIVÉ LEVEN - FAMILIALE

Inzake aansprakelijkheidsverzekering is deze polis wellicht één der best verspreide.

In deze polis is de extracontractuele aansprakelijkheid van de verzekerde gewaarborgd. (artikels 1382 tot 1386 bis van het burgerlijke wetboek) De waarborg is doorgaans uitgebreid tot de aansprakelijkheid van alle personen die in gezinsverband samenwonen met de verzekeringsnemer.

In 1983 heeft de wetgever een aantal minimum waarborgen opgelegd voor deze polis alsook de verplichte vrijstelling in stoffelijke schade. De vrijstelling is nooit van toepassing op de veroorzaakt lichamelijke letsels. Hier wordt de tegenpartij steeds vergoed zonder aftrek van een vrijstelling.

De maatschappijen bieden ondertussen allen de keuze tussen het onderschrijven van de minimum waarborg zoals in het KB voorzien en een ruimere waarborg in hun uitgebreide polis. Er is in de uitbreiding van de waarborg nogal wat verschil tussen de maatschappijen. Uitbreidingen kunnen verband houden met grote oppervlakte van de tuin, houden van paarden, eigendom van meerdere woningen, aansprakelijkheid voor een lift in een woning, kinderopvang, huispersoneel enz...

De minimum bedragen die volgens het KB moeten verzekerd worden zijn:

12.394.676,24 € (500.000.000 bef) voor lichamenlijk letsel
6.197.338,12 € (25.000.000 bef) voor stoffelijke schade

Deze bedragen worden geïndexeerd, net als de vrijstelling van 123.95 € (5.000bef).

De waarborg wordt echter steeds beperkt tot het privé-leven van de verzekerden en wordt ook nooit toegekend voor de situaties waar een wettelijk verplichte verzekering is voorzien (bv jacht, auto, bromfiets...) Evenmin is er in de polis familiale dekking voor de contractuele aansprakelijkheid (zie verder).

Naast de afdeling B.A. is meestal ook de waarborg rechtsbijstand voorzien in de polis.

2.8 B.A. UITBATING, B.A. NA LEVERING, PRODUCTENAANSPRAKELIJKHEID, TOEVERTROUWD GOED

2.8.1 B.A. uitbating

Waar de familiale verzekering uitsluitend het privaat leven verzekert is deze polis geenszins van toepassing in het privaat leven, maar uitsluitend in het beroepsleven.

De hedendaagse polissen bevatten meestal in een package vorm alle waarborgen (uitbating, na levering, producten, toevertrouwd goed).

Er bestaan echter nog veel (oudere) polissen die enkel de B.A. uitbating verzekeren. Deze polissen verzekeren dan ook enkel de extracontractuele aansprakelijkheid tijdens en door de uitoefening van de beroepsactiviteiten.

Belangrijk bij dit soort polissen is dat er een goede risicobeschrijving werd gedaan bij het invullen van het voorstel en dat de polis op maat gemaakt werd voor het bedrijf. De algemene voorwaarden bevatten immers nogal wat uitsluitingen die echter via de bijzondere voorwaarden kunnen aangepast worden.

BV het risico van de heftruck (werking en verkeersrisico), de liften, aantal verzekerde personen...

2.8.2 B.A. na levering

Na het uitgevoerde werk of na de levering van een product kan vanwege een cliënt of een derde een schade-eis ontstaan. De aansprakelijkheid kan derhalve zowel van contractuele aard als van extracontractuele aard zijn.

BV een slecht gelaste waterleiding kan door lekkage waterschade veroorzaken bij de cliënt van de loodgieter maar ook bij de eventuele buur van deze cliënt.

De waarborg is verbonden aan de polis BA uitbating maar wordt meestal onderschreven tegen een afzonderlijk verzekerd kapitaal met een afzonderlijk bepaalde vrijstelling..

2.8.3 Productenaansprakelijkheid

Tot voor 30 07 1988 moest een schadeleider een fout van het product kunnen bewijzen om op basis van het oorzakelijk verband tussen deze fout en zijn schade een vordering te kunnen indienen. Het ging m.a.w. om een vordering op basis van de extracontractuele aansprakelijkheid.

Met de Europese richtlijn werd de bewijslast voor de schadeleider duidelijk lichter. Het volstaat dat de schadeleider aantoont dat het product gebrekkig (onveilig) is en dat het hierdoor schade heeft veroorzaakt. Bovendien kan de schadeleider zich richten tot zowel de producent, als tot de distributeur (merkaanbrenger) als tot de leverancier als tot de invoerder van het product. Deze verschillende personen kunnen bovendien solidair aansprakelijk gesteld worden zodat de schadeleider zich kan richten tot wie hij verkiest. Aan deze dan om op de andere persoon zijn gedane uitgaven te recupereren.

De producent kan moeilijk aan zijn verantwoordelijkheid ontsnappen tenzij hij bewijst dat:

- de schadeleider zelf een fout heeft begaan.
- het gebrek in het product ontstond na het in omloop brengen ervan.

- de beslissing het product in omloop te brengen werd niet door hem genomen, omdat het product nog niet bestemd was om in omloop gebracht te worden.
- het product als geheel gebrekkig is, doch het door de producent geleverde onderdeel voldoet aan de nodige vereisten.

Voor de materiële schade geldt een vrijstelling van 500 €, voor de lichamelijke schade geldt geen vrijstelling.

Door deze wetgeving is ongetwijfeld een polis Productenaansprakelijkheid voor elke producent een absolute must. Het is evident dat de schadelijders op een veel gemakkelijker manier hun schade-eis zullen kunnen indienen, vooral gezien de vereenvoudigde bewijslast.

2.8.4 Toevertrouwd goed

In de basisafdeling BA uitbating is deze waarborg altijd uitgesloten. Voor vele ondernemers is deze waarborg echter een absolute must. Het is het dan ook zeer sterk aan te raden deze bijkomende waarborg te onderschrijven. De reden tot uitsluiting is dat hier de contractuele aansprakelijkheid van kracht is terwijl de BA uitbating deze niet ten laste neemt.

Het betreft hier de beschadiging van de goederen waaraan de ondernemer werken uitvoert. Al naargelang de activiteiten van de onderneming kan deze waarborg van essentieel belang worden.

Voorbeelden:

De vakman die herstellingen uitvoert aan machines. (garagist, elektriker...)

Wassalon of nieuwkuisbedrijf.

Nooit samenloop van contractuele en extracontractuele aansprakelijkheid

Het is ongetwijfeld moeilijk om beide vormen van aansprakelijkheid van elkaar gescheiden te houden. Het is dan ook vaak zo dat bij schade-eisen gepoogd wordt om beide vormen van aansprakelijkheid in te roepen, in de hoop dat misschien één van beide wel van toepassing zal kunnen zijn.

Er is echter geen samenloop van extracontractuele en van contractuele aansprakelijkheid mogelijk. (zie hierboven voor de 3 uitzonderingen)

Dit werd bevestigd door het Hof Van Cassatie in een arrest van 14-10-1985.

Hier werd gesteld dat een contracterende partij enkel dan extracontractuele aansprakelijkheid kan oplopen indien de betrokken fout volledig los staat van de uitvoering van het contract. Bovendien mag de veroorzaakte schade helemaal niets te maken hebben met de slechte uitvoering van het contract. (want anders is er sprake van contractuele aansprakelijkheid)

Voor de geïnteresseerden, de betrokken tekst:

Overwegende dat een contractspartij wegens een bij de uitvoering van de overeenkomst begane fout, slechts dan quasidelictuele aansprakelijk kan worden gesteld, indien de haar ten laste gelegde fout een tekortkoming uitmaakt, niet aan de contractuele verbintenis maar aan de algemene zorgvuldigheidsplicht EN indien die fout andere dan de slechte uitvoering van de overeenkomst te wijten schade heeft veroorzaakt.

2.9 B.A. BEROEP

Deze polissen situeren zich binnen de activiteiten van bepaalde beroepen. De waarborg dekt de beroepsburgerlijke aansprakelijkheid wegens vergissingen, behandelingsfouten, gebrek aan voorzorg e.d.

Enkele voorbeelden: geneesheer, tandarts, verpleegkundige, verzekeringstussenpersoon, boekhouder enz.

Bij deze vorm van aansprakelijkheid is het zeer belangrijk na te gaan of de verantwoordelijk zich heeft geëngageerd tot een middelen verbintenis of een resultaat verbintenis

Bv een dokter kan niet altijd tot het resultaat van genezing van zijn patiënt verplicht worden, wel tot het leveren van alle gekende en mogelijk middelen om de genezing te kunnen bereiken.

Sommige van deze risico's BA beroep zijn enkel nog verzekeraar via een POOL van diverse maatschappijen of via de beroepsvereniging van het betrokken beroep. De schade-eisen zijn zo talrijk en hoog geworden dat de premies voor bepaalde risico's zeer sterk gestegen zijn. Vooral in de medische sector blijven de schadeclaims stijgen en stijgen dus ook de premies van de polissen.

2.10 OBJECTIEVE AANSPRAKELIJKHEID NA BRAND OF ONTPLOFFING

Deze verplichte verzekering heeft zowat een jaar na haar invoegstelling een enorme belangstelling gekregen na het drama in het Swittel hotel te Antwerpen.

De wet dateert reeds van 30-07-1979, het KB echter pas van 28-02-1991 en latere).

De wetgever heeft een objectieve betaalplicht voorzien bij brand en/of ontploffing, zodat de slachtoffers enkel hun aanwezigheid en hun letsel moeten bewijzen om van de waarborg te kunnen genieten. Er moet door de slachtoffers geen fout bewezen worden. De waarborgen werden aanvankelijk vastgelegd op 14.873.611,49 € (600.000.000 bef) voor lichamelijk letsel en 743.680,57 € (30.000.000 bef) voor stoffelijke schade.

De verplichting wordt opgelegd aan de uitbater (de exploitant, de inrichter) van inrichtingen die toegankelijk zijn voor het publiek. De tijdelijke huurder van een lokaal valt niet onder deze verplichting (BV de basketbalclub die een zaal huurt voor 4 uur per week).

De burgemeester waakt over de toepassing van de verzekeringsplicht en beschikt over sanctiemogelijkheden die kunnen gaan tot verplichte sluiting van de onderneming. De lijst van ondernemingen die vallen onder toepassing van deze verplichte verzekering werd opgenomen in de wet.

Enkele voorbeelden: artistieke cabarets, bioscopen, casino's, circussen, culturele centra, dancings en discotheken, drinkgelegenheden, handelsbeurzen, hotels, jeugdherbergen, kleinhandelswinkels (min 1000m²), onderwijsinstellingen, polyvalente zalen, pretparken, restaurants, frituren (> 50m²), schietstands, sportzalen, stadions, tentoonstellingszalen, theaters, ziekenhuizen.

2.11 B.A. DIVERSEN

Enkele voorbeelden:

- B.A. Clubs en verenigingen, Sport en ontspanning
- B.A. Jacht
- B.A. Kerkfabriek
- B.A. Kinderopvang
- B.A. Leerkrachten, scholen, onderwijs
- B.A. Liften
- B.A. Tijdelijke manifestaties

2.12 SCHADEREGELING

Het is eigen aan een verzekeraar B.A. dat aan de schade-eis van de tegenpartij wordt weerstaan.

De verzekeraar verdedigt de verzekerde die anders zelf zou gehouden kunnen zijn tot betaling van de schade bij de tegenpartij. De maatschappij zal dan ook van de tegenpartij verwachten dat de nodige bewijzen geleverd worden (fout, schade, oorzaak e.d.) voor dat er tot betaling wordt overgegaan.

Al te vaak vergeet de verzekeringsnemer dit principe en wordt er verwacht dat de verzekeraar wel uit eigen beweging aan de tegenpartij zal vragen welke vergoeding deze wenst uitbetaald te zien. (soms is die tegenpartij immers een klant van de verzekerde).

Het is echter pas wanneer de aansprakelijkheid duidelijk vaststaat en dat de nodige bewijzen geleverd werden, dat de verzekeraar tot vergoeding zal overgaan. Meestal

zonder expliciete erkenning van aansprakelijkheid, soms al eens enkel na een vonnis door de rechtbank omdat er betwisting was over de aansprakelijkheid van de verzekerde.

2.13 BEGRENZING VAN DE WAARBORG IN DE TIJD

Heel specifiek voor de verzekering burgerlijke aansprakelijkheid is de begrenzing van de waarborg in de tijd. Meer bepaald stelt de vraag zich wanneer de waarborg van de verzekeraar verworven is:

- bij het stellen van de daad die aanleiding heeft tot de aansprakelijkheid (**act committed**)
- bij het zich voordoen van de schade (**loss occurrence**)
- bij het zich manifesteren van de schade-eis van het slachtoffer (**claims made**)

Om de ingewikkeldheid van de problematiek wat toe te lichten geven wij een eenvoudig voorbeeld.

Een loodgieter begaat een fout bij het aaneenlassen van een waterleiding. (act committed)

Enkele jaren later wordt het vochtprobleem in de woning van de bouwheer redelijk ernstig en moet er opnieuw behangen worden. (loss occurrence)

Wanneer later ook de buurman waterschade ondervindt wordt de slecht gelaste leiding ontdekt. (claims made)

Indien in die verschillende jaren de loodgieter ook telkens van verzekeraar is veranderd welke polis zal er dan voor de schade moeten tussenkomen?

Art 78 van de landwet schept duidelijkheid wat betreft de polissen BA auto, BA Brand en BA gezin. §1 van art 78 laat duidelijk blijken dat hier het principe van de loss occurrence moet toegepast worden.

In § 2 wordt gesteld dat voor de overige polissen er kan gekozen worden tussen het principe van de loss occurrence en de claims made.

Elk van de drie vormen van waarborg kent zo zijn eigen problemen:

- bij **act committed** kan de schade-eis vele jaren later komen, de daad zelf kan bv in medische dossiers moeilijk aan te tonen zijn, de polis zoveel jaren geleden kan veel beperkter waarborgen bevatten, enkele jaren later kan de polis bv al niet meer bestaan.
- bij **loss occurrence** hebben vooral de verzekeraars problemen met het feit dat zij ook waarborg moeten verlenen voor vroeger gestelde daden van hun verzekerde. Evenzeer stelt zich hier het probleem van de posterioriteitswaarborg. (bv voor zelfstandigen die nog een schade-eis kunnen verwachten na de stopzetting van hun activiteiten.)

- bij **claims made** stelt zich het probleem dat er geen dekking is wanneer de schade-eis gesteld werd na het beëindigen van de polis, ook al zou de oorzaak van de schade zich situeren tijdens de duur van de polis.

Diverse oplossingen worden uitgewerkt. Een claims made dekking met omstandighedendekking is een goede oplossing. Hier blijft de waarborg in de toekomst lopen als de verzekerde tijdens de duur van de polis zijn verzekeraar op de hoogte heeft gebracht dat er mogelijk schade-eisen kunnen volgen.

In elk geval zijn de polissen burgerlijke aansprakelijkheid een zeer belangrijk economisch element. Deze materie zal zeker mee evolueren met wetgeving, rechtspraak en maatschappelijke visies. Welke ondernemer kan zich immers permitteren om geen polis burgerlijke aansprakelijkheid te onderschrijven?

2.14 INTERNATIONALE WAARBORG BEDRIJFSAANSPRAKELIJKHEID

Voor bedrijven die leveren aan het buitenland is uiteraard niet alleen de Belgische wetgeving van toepassing. Op Europees niveau is er een begin van uniformiteit. Maar er zullen steeds belangrijke verschillen blijven tussen de onderlinge lidstaten.

Voor het verzekeren van de aansprakelijkheid die in het buitenland kan opgelopen worden, moet zeker met de hieronder vermelde zaken rekening gehouden worden.

2.14.1 Noord Amerika

Het aanbrenge van informatie over het gebruik van een product wordt hier op een zeer strikte manier geëist van de producent. Een afwezige of onvoldoende gebruiksaanwijzing of verwittiging voor gevaar kan leiden tot ernstige veroordeling inzake aansprakelijkheid.

Voorbeeld:

Producent van aanstekers Bic werd veroordeeld tot 60 miljoen schadevergoeding omdat er geen voorschift stond op zijn aanstekers. Spelende kinderen hadden met de aanstekers brand veroorzaakt.

Ford Pickup veroorzaakt een ernstig ongeval; bestuurder is dronken; de benzinetank van de wagen ontploft en veroorzaakt schade. Ford werd veroordeeld voor verkeerde plaatsing van de benzinetank (foutieve, onveilige constructie van de wagen)

Class Action:

Het gezamenlijk dagvaarden van de producenten van een product omdat niet meer met zekerheid kan vastgesteld worden welke producent de schade heeft veroorzaakt.

Vb acties tegen de tabakproducenten

Acties tegen de asbest producenten

Marked Share Liability

Elke producent wordt mee veroordeeld om een deel van de schade te vergoeden. Het aandeel van de schade staat in verhouding met het marktaandeel van de producent.

Punitive and exemplary damages

Dit soort schadevergoeding wordt door de rechter boven de geëiste bedragen aan het slachtoffer toegekend. De reden waarom het slachtoffer deze extra vergoeding krijgt is een vorm van een straf naar de producent toe. Dit soort 'straffen' dient als waarschuwingsvoorbeeld naar de producenten toe.

Vendor's liability

De verantwoordelijkheid van de voortverkoper. Er zijn twee types te onderscheiden:

"limited" de verkoop geschied zonder aanpassingen aan het product

"broad" verkoop met veranderingen aan het product.(niet verzekeraar, tenzij met lokale polis in Amerika).

Hold harmless agreements

hiermee wordt bedoeld dat de producent zorgt voor de vrijwaring van de Amerikaanse Invoerder.

Pollution

zeer chaotische wetgeving en even chaotische rechtspraak. Zeer verschillend per staat; zeer veranderlijk; vonnissen verschillen per maand. Verzekeraars proberen de evolutie in deze materie via het Internet op te volgen.

Verzekering voor dit soort risico is soms met beperkte dekking mogelijk. De verzekeraarbaarheid is verschillende per deelstaat.

2.14.2 Nieuwe richtlijn: enkel schade bewijzen

Op Europees niveau werd reeds een vereenvoudiging toegepast om een schade-eis in te dienen. In plaats van Fout Oorzaak en Schade te moeten bewijzen kan het slachtoffer zich beperken tot bewijs van de onveiligheid van het product, zijn schade en het oorzakelijk verband tussen beide.

Met de nieuwe richtlijn zou het voor het slachtoffer voldoende zijn dat de schade bewezen wordt, en het oorzakelijk verband met het product.

2.14.3 Tariefelementen:

- volume, omzet
- % naar USA
- welke producten naar USA
- labels!, gebruiksaanwijzingen
vb. USA Bic is groter dan de Franse Bic aansteker om het label te kunnen aanbrengen

Ierland: ruimere productenaansprakelijkheid in BA, zoals in de USA.

Fout moet in USA minder bewezen worden maar de schade wel.

Er is een belangrijk verschil met onrechtstreekse uitvoer (door klant van de producent naar USA bv zonder medeweten van de producent). Rechtstreekse uitvoer is immers MET medeweten van de producent van het product.

Ook in Mexico past men al gelijkaardige regels toe als in de USA.

2.14.4 Recall en Product Integrity polissen

Beide polissen behandelen het probleem van een product dat terug uit de markt moet genomen worden. (om diverse redenen).

De product integrity polis is eerder soort eigen schade polis.

De polis voorziet een vergoeding voor gezichtverlies van het bedrijf - eigen bedrijfsverlies.

Terugroepkosten voor producten die gebreken vertonen worden meeverzekerd.

De recall polis voorziet enkel een waarborg voor de kosten van het terugroepen van een product, wanneer er kans bestaat dat de aansprakelijkheid kan ingeroepen worden door de klanten.

Zeer strenge voorwaarden om de polissen te kunnen onderschrijven;

